

Brüssel, 30. september 2022
(OR. en)

12835/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0422(COD)

COPEN 330
DROIPEN 128
ENV 918
JAI 1232
CODEC 1357

ARUANNE

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Eelmise dok nr:	12222/22
Komisjoni dok nr:	14459/21 + COR 1
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu ja direktiivi 2008/99/EÜ asendamise kohta – Eduaruanne

Sissejuhatus

Komisjon esitas 15. detsembril 2021 direktiivi ettepaneku keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu ja direktiivi 2008/99/EÜ asendamise kohta. Ettepanekule oli lisatud mõjuhindang ja teatis.¹

Komisjon esitas ettepaneku pärast direktiivi 2008/99/EÜ (keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu) hindamist 2019.–2020. aastal.

¹ 14459/21 + COR 1 + ADD 1 + ADD 2 REV 1 + ADD 3.

Hinnangus² leidis komisjon, et direktiiv ei olnud praktikas erilist mõju avaldanud: viimase 10 aasta jooksul on selliste keskkonnakuriteojuhtumite arv, mida on edukalt uuritud ja mille korral on jõutud süüdimõistva kohtuotsuseni, olnud jätkuvalt väike. Lisaks on kehtestatud karistusmäärad olnud liiga madalad, et olla hoiatavad, ja piiriülene koostöö ei ole toimunud süstemaatiliselt.

Ettepaneku eesmärk on suurendada direktiivi tulemuslikkust. Selles määratletakse täpsemalt keskkonnakuriteod, lisatakse kohaldamisalasse uued keskkonnakuritegude kategooriad ning mitmed uued sätted, sealhulgas füüsiliste ja juriidiliste isikute suhtes kohaldatavate karistuste minimaalsete maksimummäärade, õiguskaitseahela tugevdamiseks mõeldud erikoolituse, piisavate ressursside eraldamise ja piiriülase uurimise vahendite kohta. See sisaldab sätteid keskkonnakuritegudest teatavate isikute, keskkonnakaitsjate ja keskkonnakuritegudest mõjutatud isikute toetamiseks. Sellega püütakse parandada statistiliste andmete kogumist keskkonnakuritegude menetluste kohta, et paremini jälgida ja hinnata võetud meetmete tulemusi ning teha kindlaks täitmise tagamise ahela probleemsed etapid.

Kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö tööühmas toimunud arutelud

Kohe pärast ettepaneku esitamist alustas kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö tööühm (COPENi tööühm) ettepaneku läbivaatamist. 2022. aasta juunis Prantsusmaa eesistumisperioodil leppis nõukogu teksti suhtes kokku osalise üldise lähenemisviisi, mis puudutab artiklit 2 (välja arvatud mõistete „asjaomane üldsus“ ja „kannatanu“ määratlused), artikleid 3 ja 4 ning nendega seotud põhjendusi.³

1. juulil 2022 jätkas COPENi tööühm Tšehhi eesistumisperioodil ettepaneku ülejäänud osa läbivaatamist. Selleks tuli COPENi tööühm kokku viiel päeval: 13. ja 14. juulil, 7. ja 8. septembril ning 28. septembril 2022. Tööühma järgmine koosolek on kavandatud 19. oktoobriks.

² SWD(2020) 260 final.

³ 9374/22 (avalik dokument).

Aruteludes keskenduti karistusi käsitlevatele sätetele (artiklid 5–9), kuid analüüsiti ka kõiki muid sätteid, sealhulgas neid, mille teemaks on aegumistähtjad (artikkel 11), kohtualluvus (artikkel 12), uurimisvahendid (artikkel 18), riiklik strateegia (artikkel 20) ning andmete kogumine ja statistika (artikkel 21).

Üldiselt tegi töörühm märkimisväärseid edusamme seadusandliku teksti suunas, mille suhtes on võimalik saavutada liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamus.

Arutelud kriminaalasjades tehtava politsei- ja õigusalase koostöö koostööstuskomitees

21. septembril 2022 arutati kriminaalasjades tehtava politsei- ja õigusalase koostöö koostööstuskomitees (CATS) teatavaid küsimusi, mis puudutavad füüsiliste ja juriidiliste isikute suhtes kohaldatavaid karistusi.⁴

Valdav enamik delegatsioone pidas võimalikuks nõustuda, et füüsiliste isikute suhtes kohaldatavad karistusmäärad artikli 5 lõigetes 4 ja 5 on vastavalt viis ja kolm aastat. Delegatsioonid esitasid oma seisukohad muude aspektide kohta, mis on seotud nii füüsiliste kui ka juriidiliste isikute suhtes kohaldatavate karistustega.

28. septembril 2022 arutelud COPENi töörühmas jätkusid, võttes arvesse CATSi koosoleku tulemusi. Eesistujariik viis lõpule arutelud mitme artikli üle, mille suhtes oli kokkuleppele jõutud. Täiendavat arutelu vajavad eeskätt karistusi käsitlevad sätted.

Eesistujariigi eesmärk

Eesistujariigi eesmärk on leppida nõukogu 2022. aasta detsembri istungil (justiits- ja siseküsimused) kokku üldises lähenemisviisis. Sellest üldisest lähenemisviisist saab volitus Euroopa Parlamendiga peetavateks läbirääkimisteks, et jõuda seadusandliku tavamenetluse raames kokkuleppele.

⁴ 12221/22.